

PREDŠEDNIK DARKO PAJOVIĆ (12.07.16 13:05:00)

Kolege poslanici, kao što znate, danas imamo zadovoljstvo i čast da ugostimo predsjednika Parlamenta prijateljske i naše susjedne države Albanije.

Otvaram 11. posebnu sjednicu prvog redovnog prolječnog zasijedanja u 2016.godini Skupštine Crne Gore 25. saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu za ovu sjednicu saglasnu Poslovniku Skupštine Crne Gore.

Kao što znate, danas će se shodno članu 89 Poslovnika Skupštine Crne Gore poslanicima obratiti gospodin Iljir Meta, predsjednik Parlamenta Republike Albanije.

Dozvolite prije nego što dam riječ mom uvaženom kolegi da vas obavijestim da današnjoj sjednici prisustvuje i generalni sekretar OEBS-a Alberto Zanijeri njegova ekselencija.

Čast mi je, gospodine Meta da u vaše i svoje ime se obratite danas crnogorskom parlamentu, ali svakako da i parlamentima drugih zemalja uputimo jednu snažnu poruku mira, prijateljstva i saradnje dvije bliske i prijateljske susjedne države.

Gospodine Meta i ostali uvaženi članovi delegacije, izvolite za govornicu.

ILJIR META (12.07.16 13:06:41)

Poštovani predsjedniče Skupštine, gospodine Pajoviću, poštovani poslanici, generalni sekretare gospodine Zanijeri, gospodo ambasadori, dragi prijatelji,

Želim da vam zahvalim od srca za ovaj doček koji ste nam priredili ovdje u Podgorici. Posebnu zahvalnost za mog kolegu predsjednika vašeg Parlamenta gospodina Darka Pajovića, za uzvratnu posjetu koju mi imamo ovdje samo dvije nedelje nakon njegove posjete Tirani.

Posebno je zadovoljstvo za mene što mi se daje mogućnost i čast da održim prvi govor na albanskom jeziku ovdje u Parlamentu Crne Gore, upravo povodom sistema stalnog prevođenja simultanog na albanski i crnogorski jezik koji će se upotrebljavati ubuduće u parlamentarnim seansama u Parlamentu Crne Gore. Ovo je vizionarski korak koji je višeznačajan, zato u ime Parlamenta Albanije želim da vam zahvalim za realizaciju vaše vizije, za jednu Crnu Goru koja će biti moderna i integrisana u evroatlantske infrastukture.

Zahvaljujem i grupaciju albanskih partija koje su u skladu sa Ustavom vaše zemlje dali ovaj zahtjev za upotrebu njihovog jezika u Parlamentu Crne Gore.

Dragi prijatelji, mi cijenimo da su odnosi odlični sa našim susjedom Crnom Gorom, oni su model odlične dobrosusjedske saradnje i dobar primjer za cijeli region na Balkanu. Vi imate jednu sjajnu zemlju, koja je nama baš pri srcu. Mislim da vi to primjećujete, od velike posjete posjetilaca iz Albanije, ne samo Budvi, Ulcinju, Kotoru, nego i u Podgorici, Kolašinu, Plavu, Gusinju i Žabljaku.

Istorijsko prijateljstvo i prirodne veze koje postoje među naša dva naroda su jedan dobar primjer za cijeli region i zbog toga smo ponosni. Mi se osjećamo bliskim ne samo geografski, što nas zbližava, ali i zahvaljujući albanskoj manjini ovdje koja nas povezuje još više kao nezamjenjiv solidan most prijateljstva i saradnje. Cijenimo maksimalno odličan demokratski, socijalni razvoj Crne Gore tokom ovih zadnjih godina. Posebno cijenimo vaš progres u evroatlantskim integracijama i ovu vašu agendu bez rezerve podržavamo. U toj podršci, Skupština Albanije usvojila je 23.juna bez ikakve zadržke sa punim konsenzusom ratifikaciju Protokola članstva Crne Gore u NATO, onako kako smo i obećali u susretu koji smo imali prošlog mjeseca sa gospodinom Đukanovićem u Tirani u okviru Parlamentarne skupštine NATO-a. Bio je poseban gost naš, gospodin Đukanović.

Mi cijenimo da je članstvo Crne Gore u NATO i u integrativnim evroatlantskim procesima, za sve zemlje našeg reona ključno za osnaživanje perspektive i mira u cijeloj jugoistočnoj Evropi. Progres Crne Gore je supstancijalnog značaja, doprinos koji treba da se cijeni od svih susjeda.

U ovom pravcu saradnja i prijateljstvo crnogorsko-albansko je veoma značajno za stabilnost regiona i zato smo i diskutovali sa kolegom mojim Pajovićem, kako u Tirani, ali i danas u Podgorici, da saradnja među dva parlamenta treba da posluži i dalje i konkretnije porastu saradnje između dvije vlade, naročito u integrativnim evropskim procesima. Mi vjerujemo da ukupan Balkan

koji će biti integrisan u Evorpu i NATO je najbolje i konačno rješenje svih problema koje smo naslijedili iz prošlosti. U tom okviru podržavamo sve integrativne procese svih naših susjeda u regionu, a posebno realizaciju saradnje između Srbije i Kosova kao i normalizaciju odnosa među njima, zato što će to služiti dobrobiti, ekonomskom razvoju i sigurnosti svih zemalja i naroda.

Dopustite da izrazim zahvalnost Crnoj Gori ne samo za očuvanje međuetničke saradnje nego i za priznavanje političke realnosti u regionu kao što je priznavanje države Kosova, koje mi maksimalno vrednujemo. Ja vas uvjeravam da Albanci u regionu i u cijelom svijetu nikada neće zaboraviti vezu Crne Gore prema hiljadama i hiljadama Albanaca sa Kosova na proljeće 1999.godine koji su našli gostoprimstvo ovdje u Crnoj Gori, a vezano sa jednom porukom koju je dio opozicije vaše u Crnoj Gori dao povodom moje posjete. Želim i ja da šaljem poruku njima odavde iz Parlamenta Crne Gore. Ja ih uvjeravam da smo mi koncentrisani da radimo zajedno za dobrobit budućnosti našeg regiona sa svim zemljama regiona, a bez sumnje i sa Srbijom.

Ovim slučajem želim da ih uvjerim da svakodnevno odnosi Albanije sa Srbijom su u progresu koji je zadovoljavajući. Za malo godina nadamo se da ćemo dostići odlične odnose sa Srbijom, kakve upravo danas imaju Albanija i Crna Gora, jer samo na ovaj način možemo osigurati sigurnost u budućnosti. Znajući kakav je značaj ... naše dvije zemlje, mislim da ćemo više učiniti u budućnosti. Auto-put jadransko-jonski ili kao što drugačije zovemo "plavi koridor", kao i širenje naftovoda u pravcu Crne Gore i dalje su dva veoma značajna velika projekta regionalna koja su značajna za strategiju obje zemlje.

Pored Jadranskog mora koje mi dijelimo i sa drugim susjedima, Albanija i Crna Gora imaju značajne zajedničke resurse, kao je Skadarsko jezero, Bojana, rijeka Cijevna, Prokletije, gdje naše zajedničko angažovanje za zaštitu, za razvoj i za dobro upravo sa njima u interesu povećanja dobrobiti naših građana ostaje veoma značajno za ubuduće.

Mi vrednujemo značaj koji vi predajete pravima Albanaca ovdje, kao što i ohrabujemo Albance u Crnoj Gori da učestvuju, da daju svoj doprinos konstruktivni u ukupnom životu socijalnom i političkom u Crnoj Gori. Mi se ponosimo vanrednim doprinosom koji su Albanci u Crnoj Gori dali za nezavisnost vaše zemlje i za jačanje države Crne Gore kao demokratske države, evropske i evroatlantske. Upotreba albanskog jezika u vašem parlamentu je jasan znak ovoga značaja koji vi pridajete Albancima u Crnoj Gori, ali mislim da ima još prostora ne samo da se popravi standard njihovog života, jedan solidniji, demokratski život, a i došlo je vrijeme da se djeluje konkretnije sa dobrom voljom da se realizuju neka od obećanja koja su data i koje će dati opipljivije rezultate na terenu. Ovdje ću samo da naglasim decentralizaciju lokalne vlasti, značajno za one opštine gdje su Albanci većina, to će da osigura da lokalni materijalni izvori još direktnije i pravednije se upotrebljavaju u lokalnoj vlasti u ovim opštinama, gdje vlasnička prava i pravedna primjena Zakona o morskome dobru u Ulcinju u onoj formi kao što to se odnosi i na druge opština u vašoj obali.

Što se tiče upotebe nacionalnih simbola i jezika, mislim da natpisi mogu biti i vidljiviji na albanskom jeziku, a albanska zastava da bude prisutnija u onim opštinama gdje Albanci predstavljaju većinu, pored državne zastave, uzimajući u obzir činjenicu da su Albanci specifična nacionalna manjina, zbog posebnog identiteta kulturnog i jezičkog koji treba da se očuva i da se vrednuje kao bogatstvo crnogorske države, kao autohtoni element vaše države.

Želim da pojasnim da njihov doprinos u značajnim trenucima državotvornosti i podrške evroatlantskim procesima je bio veoma značajan i odlučan, bez dileme. Bilo je dilema ranije što se tiče opštine Tuzi, kao centar Malesije. Danas vrednujem, mislim da sam jasan i u razgovoru koji smo imali, da Tuzi moraju biti nezavisna opština, ali čuvajući neke veze sa Podgoricom, da bi se garantovala sigurna socijalna i ekonomska budućnost svim građanima u njoj. Istovremeno želim da vam kažem da smo osjetljivi što se tiče prava i zahtjeva crnogorske manjine u Albaniji za koje mi gledamo i zakonodavni okvir da prilagodimo da bismo ispunili obaveze koje nameće Evropska unija. Zato sam ja obećao predsjedniku Parlamenta gospodinu Pajoviću i ostalima koje sam danas sreo da ubrzo ćemo ubrzo imati predstavnika crnogorske manjine u albanskom parlamentu da bi se ispunili svi njihovi legitimni zahtjevi prema standardima savremenim evropskim, tako da se oni osjećaju ponosnim za svoj nacionalni identitet i kulturni identitet.

Poštovani poslanici Parlamenta Crne Gore, čitav naš kontinent ima značajne socijalne i političke izazove. Mi kao političari imamo posebnu odgovornost u našim zemljama na očuvanju stabilnosti, a naročito sigurnosti naših naroda u ovim teškim vremenima. Ne treba zaboraviti da u

našem regionu, Balkanu, svi narodi su negdje većina negdje manjina, zato je jedino rješenje za sve nas da primijenimo iste standarde prema manjinama u našim zemljama. Zato mislim da naša snaga je na putu evropskih integracija, skidanja barijera u regionu koje su uvijek rađale konflikte i izolaciju i zaostaju u razvoju. Više konkurencija nije među susjedima nego među regijama, tako da naše skromne zemlje treba da pokažu odgovornost samo saradnjom i zajedništvom. Možemo se nositi sa teškim izazovima u budućnosti. Ja vas uvjeravam da osnaživanje Crne Gore kao demokratske evropske države i evroatlantske je u nacionalnom interesu nas Albanaca. Zato, pošto sam počastvovan da govorim u vašem parlamentu jedan dan prije vašeg državnog praznika "13. jula", želim uspjeh Parlamentu Crne Gore, želim uspjeha crnogorskom narodu i želim uspjeha vašoj državi u konsolidaciji i daljoj evropeizaciji. Hvala.

PREDŠEDNIK DARKO PAJOVIĆ (12.07.16 13:20:52)

Zahvaljujem uvaženom kolegi, predsjedniku Parlamenta Republike Albanije, gospodinu Iljiru Meti.

Ovu sjednicu ću završiti sa jednom rečenicom koju sam čuo tokom zvanične posjete Albaniji, a to je da narodi ove dvije zemlje između poštovanja i hljeba uvijek će izabrati ovo prvo. Naša je obaveza da radimo da obezbijedimo svim ljudima koji žive na prostoru Crne Gore i Albanije i poštovanje i hljeb.

Najljepša vam hvala, uvaženi kolega Meta.

Ovim zaključujem sjednicu i dajem pauzu od pet minuta pa nastavljamo desetu sjednicu, kako smo se dogovorili jutros na kolegijumu. Hvala vam puno.